

แผลเรื้อรัง-กาญจนบุรีChronic ulcer-Kanchanaburi

ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2528 ได้เกิดการระบาดของโรคแผลเรื้อรังขึ้นในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อำเภอนอนนทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำนักเรียนกินนอนรวมกัน มีเรือนนอน 7 หลัง มีนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 รวมกัน 680 คน พบผู้ป่วยเกิดขึ้นในโรงเรียนรวมทั้งหมด 96 ราย (14%) ส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุ 7-10 ปี ผู้ป่วยทุกรายมีแผลเกิดขึ้น โดยบริเวณที่เป็นแผลพบต่ำกว่าหัวเข่าลงมา ส่วนใหญ่พบที่หน้าแข้ง แผลจะเริ่มต้นจากตุ่มเล็ก ๆ ใส ๆ แล้วแตกออก หรือเป็นแผลเล็กจากสาเหตุอื่นมาก่อน ต่อมาแผลจะเริ่มเห่อบวม มีลักษณะเป็นวงกลมหรือวงรี ตรงกลางชำเลืองดำหนอง ขอบแผลยกสูง แข็ง ขนาดแผลมีทั้งใหญ่และเล็กแล้วแต่ความรุนแรงทางโรงพยาบาลได้ให้การรักษาด้วยยาปฏิชีวนะและการทำแผล ปรากฏว่าผู้ป่วยทุกรายมีอาการดีขึ้น

ผู้รายงาน โรงพยาบาลพนมทวน, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี

แผลเรื้อรัง-นครราชสีมาChronic ulcer-Nakhon Ratchasima

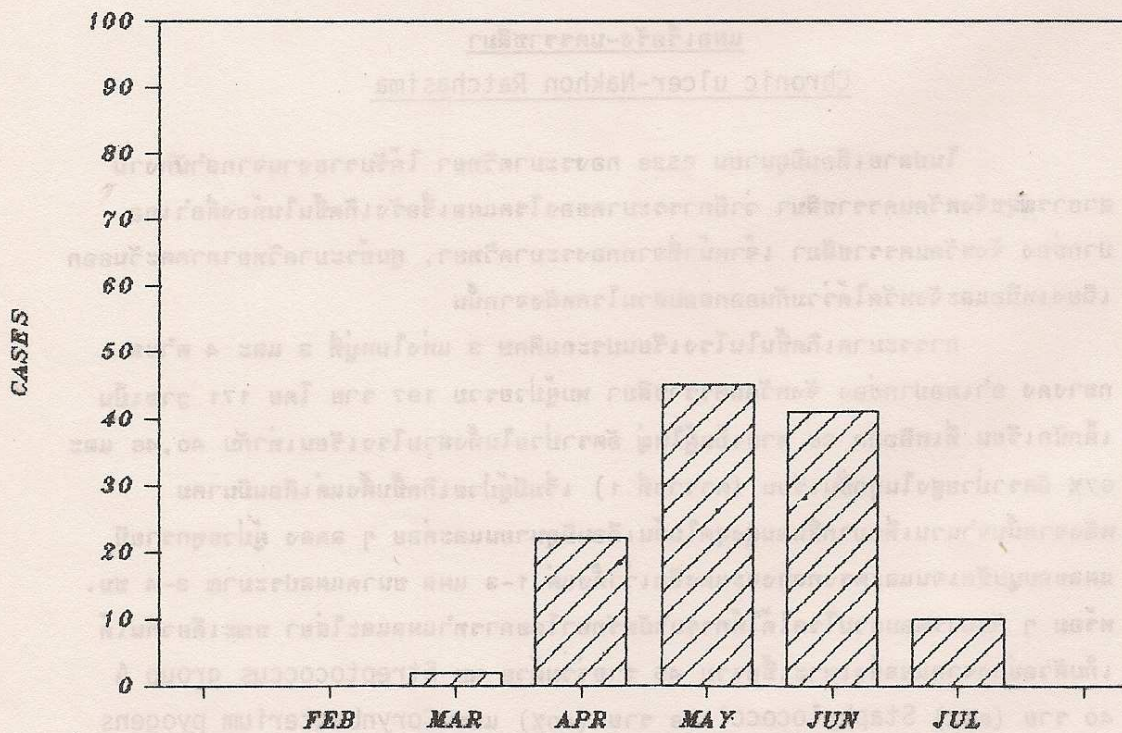
ในปลายเดือนมิถุนายน 2528 กองระบาดวิทยา ได้รับรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ว่ามีการระบาดของโรคแผลเรื้อรังเกิดขึ้นในท้องที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เจ้าหน้าที่จากกองระบาดวิทยา, ศูนย์ระบาดวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดได้ร่วมกันออกสอบสวนโรคหลังจากนั้น

การระบาดเกิดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่งในหมู่ที่ 3 และ 4 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบผู้ป่วยรวม 197 ราย โดย 171 รายเป็นเด็กนักเรียน ที่เหลืออีก 26 รายเป็นผู้ใหญ่ อัตราป่วยในทั้งสามโรงเรียนเท่ากับ 40, 46 และ 67% อัตราป่วยสูงในทุกชั้นเรียน (ตารางที่ 1) เริ่มมีผู้ป่วยเกิดขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม หลังจากนั้นจำนวนเพิ่มมากขึ้นจนสูงสุดในต้นเดือนมิถุนายนและค่อย ๆ ลดลง ผู้ป่วยทุกรายมีแผลขอบนูนชัดเจนและตรงกลางจะแดงลึกเว้าตั้งแต่ 1-3 แผล ขนาดแผลประมาณ 3-4 ซม. พร้อม ๆ กับการสอบสวนโรคได้ให้การบำบัดรักษาโดยการทำแผลและใส่ยา ขณะเดียวกันได้เก็บตัวอย่างจากแผลส่งเพาะเชื้อรวม 45 รายร่วมด้วย พบ Streptococcus group A 40 ราย (89%) Staphylococci 18 ราย (40%) และ Corynebacterium pyogens 11 ราย (24%) ส่วนการเก็บตัวอย่างแมลงหวี่ในหมู่ที่ 3 ส่งตรวจไม่พบเชื้อแบคทีเรียใด ๆ

ตารางที่ 1 ผู้ป่วยแผลเรื้อรังในโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่งในหมู่ที่ 3 และ 4 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

	นักเรียน	ผู้ป่วย	อัตราป่วย (%)
ประถมศึกษาที่ 1	107	42	39.3
ประถมศึกษาที่ 2	68	31	45.6
ประถมศึกษาที่ 3	68	32	47.1
ประถมศึกษาที่ 4	46	23	50.0
ประถมศึกษาที่ 5	42	22	52.4
ประถมศึกษาที่ 6	44	21	47.7
	375	171	45.6

รูปที่ 1 ผู้ป่วยโรคแผลเรื้อรัง หมู่ที่ 4 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มกราคม - กรกฎาคม 2528

ในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม 2528 ได้ทำการสอบสวนโรคเพิ่มเติมในหมู่ที่ 4 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาอีกครั้งหนึ่ง รวบรวมผู้ป่วยได้ ทั้งหมด 120 ราย แยกเป็นเด็กนักเรียนและครู 80 ราย และเด็กและผู้ใหญ่ในหมู่บ้านอีก 40 ราย ทั้ง 120 ราย เป็นชาย 78 ราย หญิง 42 ราย อายุตั้งแต่ต่ำกว่า 1 ปี - 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วยสูงในกลุ่มอายุ 7-9 ปี และ 10-14 ปี ซึ่งเป็นเด็กในวัยเรียน รองลงมาคือเด็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี (ตารางที่ 2) เริ่มมีผู้ป่วยเกิดขึ้นในหมู่บ้านตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม 2528 จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนสูงสุดในเดือนพฤษภาคมและลดลงหลังจากนั้น (รูปที่ 1) ทุกรายมีแผลมีขอบชัดเจน ตรงกลางแผลลึกเว้า ส่วนใหญ่มีอาการคันบริเวณขอบแผลและปวด บริเวณแผล พบผู้ที่มีแผลเดียว 56% สองแผล 21% ที่เหลือสามแผลหรือมากกว่าขึ้นไป ผู้ป่วย 53 รายมารับการรักษาที่เจ้าหน้าที่ 42 รายซื้อยากินเองและ 25 รายที่เหลือใช้ยาสมุนไพร และยากลางบ้าน

ตารางที่ 2 ผู้ป่วยแผลเรื้อรังแยกตามกลุ่มอายุ หมู่ที่ 4 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา, มีนาคม-กรกฎาคม 2528

กลุ่มอายุ	ประชากร	ผู้ป่วย	อัตราป่วย (%)
0-4	62	11	17.7
5-6	37	3	8.1
7-9	39	34	87.2
10-14	72	50	69.4
15-24	120	6	5.0
25-44	141	11	7.8
45-64	85	3	3.5
65	23	2	8.7
รวม	589	120	20.4

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา,
ศูนย์ระบาดวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา,
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันโรคผิวหนัง,
โครงการศึกษาฝึกอบรมในสาขาวิชาระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข